



**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

ORDIN

14.08.2023 nr. 1019

mun. Chișinău

***Cu privire la aprobarea Regulamentului -cadru
privind formarea profesională continuă a personalului academic universitar***

În temeiul art. 17, 88, 123-127 și 133 din Codul educației nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, Nr. 319-324, art. Nr. 634), în baza Programului de Asociere UE-RM pentru perioada 2021-2027 (Educație, formare, tineret și sport), în scopul stabilirii cadrului normativ pentru formarea profesională continuă a personalului academic universitar în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, Ministrul Educației și Cercetării emite prezentul

ORDIN:

1. Se aprobă *Regulamentul-cadru privind formarea profesională continuă a personalului academic universitar*, conform anexei.
2. Instituțiile de învățământ superior vor elabora și implementa regulamente proprii privind organizarea și desfășurarea formării profesionale continue pentru personalul academic universitar, aprobate de Senat, în conformitate cu prezentul Regulament și în corespundere cu profilul instituției de învățământ superior, continuitatea instruirii la programele de studii superioare, necesitatea asigurării unui proces educațional de calitate, racordat la nivelul standardelor și tendințelor naționale și internaționale.
3. Direcția politici în domeniul învățământului superior va monitoriza procesul de implementare și executare a prezentului Ordin.
4. Controlul asupra executării prezentului Ordin mi-l asum.

Ministru

Dan PERCIUN

Regulamentul -cadru privind formarea profesională continuă a personalului academic universitar

I. Dispoziții generale

1. Regulamentul-cadru privind formarea profesională continuă a personalului academic universitar (în continuare – Regulament) stabilește cadrul normativ privind modul de organizare și desfășurare a formării profesionale continue a personalului academic universitar, în conformitate cu recomandările europene privind învățarea pe tot parcursul vieții.

2. În sensul prezentului Regulament, **personalul academic universitar** include *personalul didactic, personalul didactic auxiliar, științifico-didactic, științific*, precum și *personalul de conducere*.

3. Dezvoltarea profesională a personalului academic universitar **este obligatorie** pe parcursul întregii activități profesionale și se realizează prin diverse forme/activități organizate în instituții de învățământ superior, în baza unor programe de formare profesională autorizate provizoriu sau acreditate.

4. Orice instituție de învățământ superior, publică sau privată, interesată în oferirea de programe de formare profesională continuă a personalului academic universitar, înainte de a începe să activeze, se supune obligatoriu procesului de evaluare externă a programului respectiv, în vederea autorizării de funcționare provizorie, în baza Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, elaborate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare și aprobate de Guvern prin Hotărârea nr. 616/2016, în cazul în care nu deține acreditare pentru un alt program de formare profesională continuă în același domeniu de formare profesională.

5. Instituțiile de învățământ superior, care au obținut acreditare pentru cel puțin un program de studii de la ciclul I - studii superioare de licență sau studii superioare integrate într-un domeniu de formare profesională, sunt în drept să organizeze programe de formare profesională continuă de maxim 600 ore/20 credite ECTS în acest domeniu, după aprobarea respectivelor programe de către Senatul instituției de învățământ.

În acest caz, programele de formare profesională continuă în domeniul de formare profesională respectiv se consideră autorizate să funcționeze provizoriu, însă nu sunt exceptate de la procedura de acreditare.

6. Programele de formare profesională continuă a personalului academic universitar se elaborează în baza Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2017, în conformitate cu Normele metodologice de elaborare a programelor de formare profesională continuă, aprobate de Ministerul Educației și Cercetării, ținându-se cont de domeniul general de studii și domeniul de formare profesională – programe de perfecționare sau de specializare, care asigură dezvoltarea competențelor într-o specialitate dintr-un domeniu de formare profesională, dar pot fi programe interdisciplinare sau pluridisciplinare, care asigură dezvoltarea unor competențe transversale specifice în două sau mai multe domenii de formare profesională.

7. Programele de formare profesională continuă vizează dezvoltarea personală și profesională a personalului academic universitar și dezvoltarea și/sau obținerea de noi competențe

necesare asigurării unui proces universitar educațional de calitate, racordat la nivelul standardelor și tendințelor naționale și internaționale.

8. **Scopul** formării profesionale continue a personalului academic universitar reprezintă perfecționarea, aprofundarea cunoștințelor în domeniul profesional, dar și dezvoltarea unor competențe transversale specifice în mai multe domenii de formare profesională, care să-i permită realizarea activităților profesionale calitative și eficiente, raliat la nivelul standardelor și tendințelor naționale și internaționale, prin:

1) elaborarea și organizarea programelor pentru perfecționarea procesului de predare-evaluare, implicit adaptarea activităților de formare continuă a personalului academic la condițiile social-economice în permanentă schimbare;

2) proiectarea activităților de formare continuă a personalului academic de către facultățile, departamentele/catedrele și alte diviziuni universitare raportate la planul strategic instituțional;

3) certificarea rezultatelor de formare profesională continuă, valabile pentru participarea la concursul de ocupare a posturilor didactice și înaintarea la titluri didactice, diplome de merit, alte avansări în cariera didactică și managerială.

9. **Obiectivele** formării profesionale continue a personalului academic universitar:

1) Stabilirea necesităților de formare profesională continuă a personalului academic universitar și organizarea unor programe relevante;

2) Motivarea personalului academic pentru realizarea formării profesionale permanente, în condiții de autonomie profesională;

3) Susținerea personalului academic în asumarea funcțiilor de predare-învățare-evaluare și de conducere în activitățile profesionale la nivelul structurii organizaționale în cadrul instituției de învățământ superior, utilizând strategii moderne de formare;

4) Antrenarea personalului academic în permanenta automonitorizare a procesului de învățare, previziunea nevoilor de formare, analiza critică a propriei activități profesionale;

5) Oferirea oportunităților de creștere în carieră în raport cu dezvoltarea competențelor profesionale și a responsabilității personale pe parcursul carierei universitare.

10. **Principiile** formării profesionale continue a personalului academic universitar:

1) *Principiul calității* - folosirea rațională a resurselor umane și a strategiilor de formare continuă pentru asigurarea formării profesionale de calitate, implicit îmbunătățirea continuă a performanței personalului academic universitar, ținând cont și de necesitățile instituției de învățământ superior;

2) *Principiul compatibilizării* formării profesionale continue a personalului academic cu necesitățile instituționale, sociale, educaționale naționale;

3) *Principiul funcționalității* - racordarea programelor de formare profesională continuă la nivelul dezvoltării personale a beneficiarilor, la particularitățile profesionale specifice ale diferitor cadre didactice, științifice, științifico-didactice și se realizează prin diverse forme/activități organizate în instituții de învățământ superior;

4) *Principiul coerenței* - integrarea domeniilor și programelor de formare profesională continuă astfel încât să favorizeze învățarea permanentă și formarea competențelor profesionale în raport cu funcția didactică/ științifico-didactică/ de conducere ocupată;

5) *Principiul axării pe nevoile beneficiarilor* - personalului academic universitar - tematica și experiențele de învățare să fie centrate pe soluționarea de situații-probleme reale sau similare din activitatea profesională, pe libertatea în alegerea cursurilor în stabilirea traseului propriu de formare profesională.

II. Formele și domeniile de formare profesională continuă a personalului academic universitar

11. Programele de formare profesională continuă se organizează în următoarele forme de învățământ: cu frecvență și la distanță.

12. Formarea profesională continuă a personalului academic universitar se realizează, la cerere, prin mai multe modalități:

1) stagii de formare profesională continuă în cadrul programelor autorizate pentru funcționare provizorie/acreditate în instituții de învățământ superior din țară și de peste hotare;

2) participare la proiecte educaționale și/sau de cercetare naționale și internaționale;

3) participare cu comunicări și/sau lucrări la conferințe, seminare, simpozioane, expoziții internaționale;

4) programe *blended learning*, e-learning;

5) activități de formare profesională organizate de către ministerele în a căror subordonare se află instituțiile de învățământ superior și/sau Ministerul Educației și Cercetării, etc.

13. Formarea profesională continuă include și activități de autoformare:

1) conducerea proiectelor științifice (naționale, internaționale);

2) conducerea tezelor de licență, master, doctorat, postdoctorat;

3) publicarea lucrărilor științifice și didactico-metodice;

4) activități în calitate de experți instituționali, naționali și internaționali;

5) activități de formatori în învățământul preuniversitar și superior etc.

III. Planul de învățământ și Programul de formare profesională continuă a personalului academic universitar

14. Stagiile/cursurile de formare profesională se desfășoară în baza Planului de învățământ parte componentă a Programului de formare profesională continuă și curricula unităților de curs/modulelor de studii.

15. Planurile de învățământ/Programele de formare profesională continuă pot fi actualizate periodic până la 25% ținând cont de necesitățile resursei umane și a necesităților instituționale și aprobate anual de Senatul Instituției de învățământ superior.

16. Planurile de învățământ pe baza creditelor de studii transferabile ECTS se elaborează de către subdiviziunile responsabile ale instituției de învățământ superior pe domenii de formare profesională, în continuarea programelor de studii superioare, în baza Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2017.

17. Planurile de învățământ stabilesc obiectivele, rezultatele învățării și perspectivele formării profesionale continuă, fiind diversificate în funcție de necesitățile beneficiarilor.

18. Planul de învățământ include **patru componente definitorii**:

1) *componenta temporală*, care reprezintă modul de planificare în timp a procesului de formare (săptămână, semestru, an), unitatea principală de măsură a procesului de formare fiind creditul de studiu;

2) *componenta formativă*, care reprezintă modul de distribuire a unităților de conținut (unități de curs/ module);

3) *componenta acumulare*, care reflectă modalitățile de alocare a creditelor de studii;

4) *componenta evaluare*, care reprezintă modalitățile de evaluare curentă și finală a rezultatelor învățării și competențelor obținute de beneficiar la unitatea de curs/modulele respectiv.

19. Formarea profesională continuă a personalului academic universitar se realizează în mod distinct pe niveluri de calificare, în conformitate cu prevederile Cadrului Național al Calificărilor

din Republica Moldova în cadrul *programelor de perfecționare/specializare*, cu durata 150-900 ore/**5-30 credite de studii**.

20. În contextul autonomiei universitare, numărul de activități de formare profesională continuă/ credite de studii indicate anual pentru personalul academic universitar se va stabili de instituția de învățământ superior, în dependență de domeniul de formare profesională/științific, funcția didactică/științifico-didactică/științifică, performanțele academice ale beneficiarilor, necesitățile academice ale instituției etc.

21. La elaborarea planului de învățământ în cazul programelor interdisciplinare sau pluridisciplinare, care asigură dezvoltarea unor competente transversale specifice în două sau mai multe domenii de formare profesională continuă, ponderea unităților de curs/ modulelor se recomandă a fi stabilită în dependență de rezultatele învățării, accentul fiind pe domeniul de formare profesională de bază, în care activează cadrul didactic.

22. Formarea profesională continuă a personalului academic universitar poate include unul sau mai multe din **următoarele module**:

- 1) Modulul specialității/ domeniului profesional de bază (discipline/unități de curs fundamentale și de specialitate corespunzătoare domeniului profesional/ funcției deținute);
- 2) Modulul psiho-pedagogic, la nivelul învățământului superior;
- 3) Modulul tehnologiilor informaționale și comunicaționale;
- 4) Modulul managementului și leadership-ului în învățământul superior;
- 5) Modulul de formare a competențelor comunicative (cursuri de limbi străine (obligatoriu – limba engleză; pentru alolingvi, și limba română) cu aplicare în domeniul de formare profesională;

6) Module din domeniul învățământului superior, inclusiv, probleme abordate în cadrul Procesului Bologna, problemele actuale ale implementării Cadrului Național al Calificărilor, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, asigurarea calității învățământului superior, elaborarea programelor comune, ghidarea în carieră a studenților, mediul educațional eficient, motivant și sănătos, finanțarea educației etc., oferite la solicitarea beneficiarilor.

23. În funcție de tipul programului de formare profesională continuă și rezultatele învățării, se recomandă ca programul să includă următoarele unități de curs:

- 1) Metodologii de predare inovative/ Tehnici moderne de predare - Învățare bazată pe probleme, PBL în Didactica Modernă, Metoda studiului de caz, Rezolvarea problemelor în didactica modernă, un curs de mentorat didactic etc.

- 2) Ateliere practice de formare a personalului academic universitar: Metode active de lucru cu un grup; Tehnologiile informației și comunicațiilor în predare/învățare/evaluare; Comunicare și forme de sprijin pentru studenți; organizarea și evaluarea lucrului individual al studenților; Principii de desfășurare a cursurilor online etc.

24. Ponderea modulelor/ cursurilor în planurile de învățământ este stabilită de către instituția de învățământ superior/ departamentul de formare continuă, în funcție de rezultatele învățării, pentru asigurarea unui proces universitar educațional de calitate, racordat la nivelul standardelor și tendințelor naționale și internaționale.

25. Modulele și cursurile pot fi realizate prin activități didactice auditoriale (contact direct): prelegeri, seminare, lucrări de laborator, lucrări practice, studii de proiectare, stagii didactice, clinice și alte forme aprobate de senat; dar și prin activități didactice neauditoriale: portofolii, proiecte, activitate individuală, activități sociale și comunitare etc.

26. Raportul ore activități didactice auditoriale și ore de activități didactice neauditoriale se stabilește de către instituția de învățământ superior/ departamentul de formare continuă, în funcție de forma de învățământ, programul de formare profesională continuă și specificul modulului/cursului.

27. Formatorii implicați în formarea profesională continuă a personalului academic universitar pot fi angajați ai instituției de învățământ superior prestatoare sau invitați din mediul educațional și socio-economic, în dependență de specificul și obiectivele programului.

IV. Evaluarea și certificarea studiilor de formare profesională continuă

28. Evaluarea performanțelor personalului implicat în activitatea didactică și de cercetare din învățământul superior face parte din sistemul de asigurare a calității și se realizează periodic în conformitate cu regulamentele instituționale, fiind organizată în funcție de performanțele didactice, de cercetare, participarea la viața academică, de alte criterii prevăzute în regulamentul instituțional.

29. În contextul autonomiei universitare academice, în funcție de profil, program și posibilitățile instituției de învățământ superior, senatul universitar poate decide asupra diferitor forme de evaluare, organizându-le, inclusiv, în format online, înlocuind examenele tradiționale cu forme alternative de evaluare, cum ar fi: testare, eseu, referat, examinare orală, examinare în scris, examinare combinată, prezentare, expoziție, proiect etc.

30. Persoanele care au promovat probele de evaluare finală în cadrul programelor de formare profesională de perfecționare/specializare profesională obțin *Certificate de perfecționare/specializare*, eliberate de Centrul Tehnologiilor Informaționale și Comunicaționale în Educație, conform modelului aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, cu posibilitatea verificării valabilității acestora.

31. Pentru programele de formare profesională cu o pondere de până la 20 de credite ECTS, instituția de învățământ superior certifică competențele absolvenților acestora prin oferirea unui certificat instituțional, cu număr de înregistrare, care este înscris în Registrul universitar elaborat în acest scop.

V. Finanțarea formării profesionale continuă a personalului academic universitar

32. Finanțarea formării profesionale continue a personalului academic universitar se efectuează din:

1) Sursele bugetare instituționale prevăzute pentru acest proces în temeiul autonomiei financiare universitare;

2) Mijloace achitate de către persoane fizice și juridice prin taxe pentru studii, fonduri externe (proiecte).

33. Instituțiile de învățământ superior vor stabili taxa de studii reieșind din costurile reale suportate pentru formarea și certificarea beneficiarilor.

34. Relațiile dintre Instituțiile de învățământ superior și personalul academic universitar se reglementează printr-un contract de prestare a serviciilor educaționale, în care sunt specificate: numărul de credite, durata studiilor, drepturile și obligațiile părților, quantumul taxei de studii.

35. Sprijinul financiar din surse externe se acordă instituțiilor de învățământ superior în conformitate cu legislația în vigoare și/sau cu prevederile acordurilor internaționale de cooperare la care Republica Moldova este parte.

36. *Regulamentul privind formarea profesională continuă a personalului academic universitar* a fost elaborat prin contribuția proiectului ERASMUS+ „Către modelul universitar european de învățare continuă în Moldova – COMPASS - 597889-EPP-1-2018-1-MD-EPPKA2-CBHE-SP”, axat pe procesul de integrare a modelului universitar de învățare continuă (ULLL), în baza căruia instituțiile de învățământ superior vor elabora și implementa regulamente proprii.